

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร
ชื่อและนามสกุล นางสาวรจนา เดียวพานิชย์กิจ
แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. ภรณ์ ต่างวิวัฒน์
2. รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2558

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

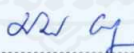
ประธานกรรมการ

(อาจารย์สุกัญญา อธิปอนันต์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ภรณ์ ต่างวิวัฒน์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร

ผู้วิจัย นางสาวรจนา เดียวพานิชย์กิจ รหัสนักศึกษา 2569000918

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. ภรณ์ ต่างวิวัฒน์ (2) รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ
ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ข้อมูลพื้นฐานและสภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า (2) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า (3) ความคิดเห็นของกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่ม (4) ปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ เกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่ม

ประชากรในการศึกษาคือ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า จังหวัดยโสธรและกรรมการกลุ่มเจาะจงเลือกกลุ่มที่ผ่านการประเมินศักยภาพระดับดีรวม 79 กลุ่ม เป็นกลุ่มตัวอย่างและสุ่มกรรมการจำนวน 237 คน จากกลุ่มเหล่านี้โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า (1) วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า เริ่มก่อตั้งจากความต้องการของคนในชุมชน ดำเนินกิจกรรมผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้ามานานแล้วเฉลี่ย 12.73 ปี จำนวนสมาชิกเฉลี่ย 19.51 คน ดำเนินกิจกรรมออมทรัพย์ แปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตรร่วมกับการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า ใช้ทุนจากการระดมหุ้นและการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ มีการจัดสรรผลประโยชน์แบ่งปันผลกำไร โดยการปันผลหุ้น และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ การดำเนินงานมีการคัดเลือกคณะกรรมการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกัน แบ่งบทบาทหน้าที่การบริหารอย่างชัดเจน พัฒนาสมาชิกโดยการฝึกอบรม ใช้วิธีการผลิตแบบรวมกลุ่มและแยกกันผลิต มีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ โดยสมาชิกกลุ่มที่ได้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและจากการอบรม แต่ต้องซื้อวัตถุดิบจากร้าน/โรงงาน ร่วมกันกำหนดราคาเองได้ ประชาสัมพันธ์สินค้าและส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในชุมชน ระบบบัญชีมีการจดบันทึกและวางแผนการใช้เงินในแต่ละปี (2) คณะกรรมการมีอายุเฉลี่ย 48.97 ปี มากกว่าครึ่งจบการศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน เคยผ่านการอบรม/ดูงานเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน (3) การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน คณะกรรมการกลุ่มเห็นด้วยในระดับมากในด้านการบริหารการตลาดที่มีการนำข้อมูลความต้องการของลูกค้ามาใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง และกระบวนการผลิตที่มีการกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับต้นทุนการผลิต เห็นด้วยระดับปานกลางในด้านการบริหารองค์กร ด้านการวางแผนการดำเนินงานกลุ่ม การจัดการความรู้ข้อมูลข่าวสาร การบริหารสมาชิกกลุ่ม และการจัดการสินค้า (4) ปัญหาที่พบคือกลุ่มขาดการวิเคราะห์ทิศทางการตลาดของสินค้า และขาดการระดมทุนเพิ่มเติม คณะกรรมการมีข้อเสนอแนะว่าควรวิเคราะห์และกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดอย่างต่อเนื่องและควรเชื่อมโยงการตลาดสินค้าทั้งภายในและภายนอกชุมชน

คำสำคัญ วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ เสื้อผ้า จังหวัดยโสธร

Thesis title: The Operations of the Textile/Garment Product Community Enterprise in Yasothon Province

Researcher: Miss Rotchana Teophanitkit; **ID:** 2569000918;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);

Thesis advisors: (1) Dr. Benchamas Yooprasert, Associate Professor;

(2) Dr. Paranee Tangwiwat, Associate Professor; **Academic year:** 2014

Abstract

The objectives of this study were to study (1) fundamental data and the operational state of textile/garment product community enterprises in Yasothon Province; (2) social and economic state of the committee of the community enterprises; (3) the committee's opinions on the operations of enterprise groups; and (4) their problems and suggestions on the operations of the enterprise groups.

The population in this study was textile/garment product community enterprise groups in Yasothon Province and the committee of the enterprise groups. The samples were 79 enterprise groups selected from the ones which passed the proficiency evaluation as A-graded enterprise groups, including 237 committee from these enterprise groups selected by stratified random sampling methodology. The data were collected by interviewing the studied samples using an interview form. The statistical methodology used to analyze the data by computer programs was frequency, percentage, mean, maximum value, minimum value, and standard deviation.

The findings of this study were as follows: (1) the textile/garment product community enterprises were firstly established from the request of people in the community. The average period of their community enterprise operations on producing textile/garment was 12.73 years. The average number of their enterprise members was 19.51 persons. The activities of the community enterprise groups were savings, processing agricultural products along with producing textiles/garments. Their capital was derived from mobilizing shares and being supported by government sectors and state-enterprises. They allocated and apportioned their profit by paying dividends to their shareholders and selling their products. the selection of the community enterprise committee was circulated among them. They took responsibility for their duties definitely. The members of the community enterprises were trained to produce their products both in groups and alone, some of their products were processed adhering to their local wisdom by the members who had been inherited the local wisdom from their ancestors, However, they had to buy raw materials from their shops/factories, and determined the selling price of their products. They had public relations for their products and aroused the consumption of their products within their community. They kept the record of their account, and planned how to spend their expenses annually. (2) considering the social and economic state of the committee of the community enterprises, it was found that the average age of the committee was 48.97. More than a half of them were educated at primary level. They were a member of their village fund, and used to be trained on community enterprise operations. (3) the committee of the community enterprises agreed in the aspect of marketing administration, at high level, that the customers' needs should have been considered continuously; and in the production process in which the selling price of their products was determined suitably with the production cost. They agreed, at medium level, in the aspect of the enterprise administration, the enterprise group operation planning, the knowledge and information management, the group member administration, and the product management. And (4) the problems they had to face most were the lack of marketing trend analysis for their products and share mobilizing. The committee suggested that the marketing trend should have been analyzed, the marketing strategy should have been determined continuously, and the marketing inside their community should have been linked with the marketing outside their community.

Keywords: Community Enterprise, Textile/Garment Product, Yasothon Province

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ ดร. ภรณ์ ต่างวิวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่ได้ให้คำแนะนำ และข้อคิดต่างๆ ตลอดจนการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องในการทำวิทยานิพนธ์นี้จนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ในสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ทุกท่านที่ให้ความรู้ อันเป็นประโยชน์ยิ่งในการเขียนวิทยานิพนธ์

ขอบคุณกำลังใจ แรงใจที่มีคุณค่ายิ่งจากคู่ชีวิต และครอบครัว ที่เหนี่ยวยากต่อหัวเวลา และส่งเสริมสนับสนุน จนทำให้ก้าวมาถึงวิทยานิพนธ์ ซึ่งบ่งชี้ถึงการสำเร็จการศึกษาตามที่มุ่งหวังด้วยกันได้ และเพื่อนๆทุกคนที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ตลอดมา ตลอดจนคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธรทุกท่านที่ร่วมมือในการให้ข้อมูลและทำให้การทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

รจนา เตียวพานิชย์กิจ

สิงหาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	9
สถานการณ์ของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยโสธร	20
สถานการณ์ของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าจังหวัดยโสธร	22
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร	37
ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานโดยทั่วไปของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร	47
ตอนที่ 3 สภาพข้อมูลทางสังคมและเศรษฐกิจของกรรมการวิสาหกิจชุมชน	58
ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของกรรมการต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/ เสื้อผ้า ในจังหวัดยโสธร	66
ตอนที่ 5 ปัญหา ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในจังหวัดยโสธร	80
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	91
สรุปการวิจัย	91
อภิปรายผล	100
ข้อเสนอแนะ	105
บรรณานุกรม	107
ภาคผนวก	112
แบบสอบถาม	113
ประวัติผู้วิจัย	130

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1	แสดงผลการจดทะเบียนและการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ผลิตภัณฑ์/เสื้อผ้าจังหวัดยโสธร.....	23
ตารางที่ 2.2	แสดงรายชื่อวิสาหกิจชุมชนที่ผ่านการประเมินศักยภาพระดับดีของวิสาหกิจ ชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าจังหวัดยโสธร.....	24
ตารางที่ 3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ ในจังหวัดยโสธร.....	34
ตารางที่ 4.1	การก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า ระยะเวลาการดำเนินกิจกรรมผลิต ผ้าทอ/เสื้อผ้า จำนวนสมาชิกกลุ่ม	38
ตารางที่ 4.2	กิจกรรมและผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า	39
ตารางที่ 4.3	แหล่งที่มาของทุนการดำเนินการวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า	41
ตารางที่ 4.4	รายจ่ายและรายได้ในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/ เสื้อผ้า.....	43
ตารางที่ 4.5	เงินทุนหมุนเวียนและหนี้สินของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า	44
ตารางที่ 4.6	การจัดสรรผลประโยชน์และแบ่งปันผลกำไรของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/ เสื้อผ้า	46
ตารางที่ 4.7	สภาพการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการกลุ่มของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ ผ้าทอ/เสื้อผ้า	47
ตารางที่ 4.8	สภาพการดำเนินงานด้านการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/ เสื้อผ้า	52
ตารางที่ 4.9	สภาพการดำเนินงานด้านการตลาดของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/ เสื้อผ้า	54
ตารางที่ 4.10	สภาพการดำเนินงานด้านการเงินของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า	57
ตารางที่ 4.11	เพศ อายุ ระดับการศึกษา.....	58
ตารางที่ 4.12	การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร การอบรม/ดูงานเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน.....	60
ตารางที่ 4.13	การประกอบอาชีพอื่นที่นอกเหนือจากการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้า	61
ตารางที่ 4.14	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงาน.....	61
ตารางที่ 4.15	รายได้ของครัวเรือน/ปี	63
ตารางที่ 4.16	การถือครองที่ดิน	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.17 หนี้สินในการลงทุนการดำเนินการเกษตร แหล่งเงินกู้ยืมเงิน.....	65
ตารางที่ 4.18 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านการ บริหารองค์กร	67
ตารางที่ 4.19 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านการ วางแผนการดำเนินงานกลุ่ม.....	69
ตารางที่ 4.20 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านการ บริหารการตลาด	71
ตารางที่ 4.21 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านการ จัดการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร.....	73
ตารางที่ 4.22 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านการ บริหารสมาชิกกลุ่ม.....	75
ตารางที่ 4.23 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านการ จัดการสินค้า	76
ตารางที่ 4.24 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านกระบวนการผลิต	78
ตารางที่ 4.25 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้าน บริหารจัดการ.....	81
ตารางที่ 4.26 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้าน การผลิต.....	83
ตารางที่ 4.27 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้าน การตลาด.....	84
ตารางที่ 4.28 ความคิดเห็นของคณะกรรมการเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้าน การเงิน.....	85
ตารางที่ 4.29 ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ เกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านบริหาร จัดการ.....	86
ตารางที่ 4.30 ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ เกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิต	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.31 ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ เกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้าน การตลาด.....	89
ตารางที่ 4.32 ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ เกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้าน การเงิน.....	90

ณ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย 5

